

Bruxelles, den 18.10.2017
COM(2017) 610 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Handlingsplan med henblik på at styrke beredskabet over for kemiske, biologiske,
radiologiske og nukleare sikkerhedsrisici**

INDLEDNING: DE NYE TRUSLER

EU står over for en række terrortrusler og voldelige angreb fra såvel netværksgrupper som soloaktører. Både terroristgrupper og radikaliserede enkeltpersoner har forsøgt at udføre angreb med meget store tabstal i EU for at maksimere dels antallet af ofre og dels de økonomiske konsekvenser for samfundet.

Terroristorganisationer har ikke brugt kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare (CBRN) agenser i Europa. Trods dette findes der troværdige indicier for, at terroristgrupper kan have til hensigt at anskaffe CBRN-materialer eller -våben, og at de tilegner sig viden og kapacitet til at kunne bruge dem¹. Daesh har brugt kemiske våben i Syrien og Irak og vurderes² at være i stand til at fremstille og bruge disse våben. Mindre hændelser vidner om Daesh's interesse for at innovere og udvikle biologiske og radiologiske våben³. Det bør bemærkes, at selv om begrebet CBRN benyttes i hele dette dokument, anses sandsynligheden for et angreb med et nukleart våben udført af en ikkestatslig aktør for at være lavere end sandsynligheden for kemiske, biologiske eller radiologiske angreb.

Dette bør betragtes på baggrund af den teknologiske udvikling, som terrorister kunne drage fordel af med skadelige formål for øje. Daesh har brugt ubemandede luftfartøjssystemer (UAS) til dels overvågning og indsatsledning og dels til at udføre angreb med eksplosivstoffer⁴.

CBRN-angrebs potentiale spiller en fremtrædende rolle i terroristers propaganda, idet jihadistiske medier udtrykker hensigter om at begå CBRN-angreb og deler — på forskellige sociale platforme — mulige taktikker for angreb og mål⁵. FN's Sikkerhedsråd har anerkendt CBRN-truslerne⁶ og udtrykt bekymring over den nye risiko for hastig udbredelse og herunder ikkestatslige aktørers brug heraf.

Dette understreger behovet for, at Den Europæiske Union styrker sin modstandsdygtighed og optrapper sit beredskab med hensyn til at håndtere CBRN-trusler i de kommende år.

BEHOVET FOR ET STYRKET EU-SAMARBEJDE

Disse nye trusler gør det nødvendigt at se nærmere på sårbarheder og vort forsvar mod eventuelle terrorangreb, hvor der bruges CBRN-materiale. CBRN-trusler betragtes indtil videre som mindre sandsynlige, men med meget stor indvirkning. Selv i lille målestok kan et CBRN-angreb få betydelige konsekvenser for de samfund og økonomier, som de bruges imod, hvilket kan medføre mærkbare og varige forstyrrelser tillige med udbredt frygt og

1 Europol, Terrorism Situation and Trend report (TE-SAT) 2017, s. 16, der findes på adressen: www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/tesat2017.pdf. Se også erklæringerne fra generaldirektøren for OPCW: www.globaltimes.cn/content/1044644.shtml.

2 Interpol – Assessment of ISIL chemical weapons threats outside of Iraq and Syria, af 7. februar 2017.

3 I 2016 blev en Daesh-celle, som forberedte et angreb med et rudimentært biologisk våben, pågrebet i Marokko. Interpol - Biological Threats and Incidents Pose Increasing Threat to Critical Infrastructure and Public Health; 24. oktober 2016. Endvidere blev det konstateret, at en højtstående embedsmand på det nukleare område i Europa blev overvåget af terrorister, som var involveret i angrebene i Paris og Bruxelles. Europol, TE-SAT 2016; side 14. Secrétariat général de la défense et de la sécurité nationale (France), Chocs futurs - Etude prospective à l'horizon 2030, maj 2017, s. 88: <http://www.sgdsn.gouv.fr/>

4 Truslen fra terrorangreb, hvor der bruges UAS, behandles nærmere i handlingsplanen til støtte for beskyttelse af offentlige steder — COM(2017) xxx.

5 Europol, TE-SAT 2017; side 16.

6 FN's Sikkerhedsråd, Resolution S/RES/2325 (2016) af 14. december 2016.

usikkerhed. Både de menneskelige og finansielle omkostninger som følge af angreb, f.eks. med et radiologisk våben (også kaldet "beskidt bombe")⁷ eller med et ubemandet luftfartøjssystem, der spreder miltbrand, kunne blive ekstremt høje.

En styrkelse af modstandsdygtigheden over for CBRN-trusler i form af forebyggelse, beredskab og indsats forudsætter, at medlemsstaterne foretager betydelige investeringer. Dette fordrer derfor et tættere samarbejde på EU-niveau med henblik på at lære af hinanden, sammenlægge ekspertise og aktiver og udnytte synergier på tværs af landegrænser. I den omfattende evaluering af EU's sikkerhedspolitik⁸ påpeges behovet for øget samarbejde på EU-niveau på grundlag af en bedre forståelse af CBRN-truslen og en sammenlægning af ressourcer med henblik på at styrke beredskabet over for mulige CBRN-angreb.

Direktivet om bekæmpelse af terrorisme⁹ indeholder for første gang bestemmelser om alle former for CBRN-terrorisme. Det pålægger medlemsstaterne forpligtelser i tilfælde af, at der skal sættes ind mod terrorangreb, herunder en forpligtelse til at yde lægehjælp til alle ofre. De initiativer, som foreslås i denne meddelelse, vil hjælpe medlemsstaterne med at opfylde deres forpligtelser til at bistå ofrene i tilfælde af et angreb med CBRN-materialer.

Denne handlingsplan tilsigter at øge det europæiske samarbejde for at styrke CBRN-sikkerheden, idet der fokuseres på forebyggelse, beredskab og indsats over for CBRN-trusler og -terrorangreb. Tiltag, som fastsættes i denne meddelelse, vil støtte medlemsstaternes beskyttelse af borgere og infrastrukturer. Mange af de foreslåede tiltag anlægger en tilgang, der omfatter alle former for risici, og de vil også bidrage til at forbedre beredskabet over for eventuelle ikketerrorrelaterede CBRN-hændelser i stor skala.

CBRN-HANDLINGSPLANEN FOR 2010-2015 VIDEREUDVIKLES

Nærværende handlingsplan bygger på det arbejde, der blev iværksat i EU med CBRN-handlingsplanen for 2010-2015¹⁰. Den tager fat på de mangler, som er påvist i forbindelse med gennemførelsen af den tidligere handlingsplan, og tager højde for nye trusler. På EU-niveau har handlingsplanen for 2010-2015 udmøntet sig i en bedre forståelse af truslen, mere informationsudveksling (et CBRNE-glossar er udarbejdet, og CBRN-hændelser er inddraget i det europæiske bombedatabasesystem) og landvindinger såsom udviklingen af en EU-uddannelsesinfrastruktur (det europæiske center for uddannelse i nuklear sikkerhed — EUSECTRA). Lovgivningen er ligeledes udviklet betydeligt inden for det biologiske område med vedtagelsen af afgørelse 1082/2013/EU om alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler, hvori der fastsættes bestemmelser for at styrke beredskabet og indsatsplanlægningen i EU.

De medlemsstater, der blev hørt om gennemførelsen af handlingsplanen for 2010-2015, rapporterede om en lang række gennemførte aktiviteter på nationalt plan, bl.a. uddannelse og

7 Se eksempelvis von Winterfeldt, Detlof og Rosoff, Heather, "A Risk and Economic Analysis of Dirty Bomb Attacks on the Ports of Los Angeles and Long Beach" (2007). Published Articles & Papers. Paper 39. http://research.create.usc.edu/published_papers/39. Forfatterne vurderede konsekvenserne af et angreb med en beskidt bombe i havnen i Los Angeles. Foruden omkostningerne til dekontaminering ville f.eks. virkninger af at lukke havnen og tilknyttede erhvervsaktiviteter koste op til 100 mia. EUR. <https://pdfs.semanticscholar.org/5cc0/3b4436d06165aac72041315c824fbef44d5b.pdf>.

8 COM(2017) 407 og SWD(2017) 278 final. 26.7.2017.

9 EUT L 88 af 31.3.2017, s. 6.

10 Rådet for Den Europæiske Union, dokument 15505/1/09 REV 1, vedtaget i december 2009 af Rådet med henblik på at styrke CBRN-sikkerheden i hele EU.

øvelser. De rapporterede også om visse vanskeligheder ved at sikre samordningen mellem forskellige aktører. Interessenterne lagde f.eks. vægt på behovet for yderligere at udbygge viden om CBRN-risici, fremme tværsektorielt samarbejde og investere yderligere i uddannelse og øvelser¹¹. Uddannelse og øvelser på tværs af landegrænser og sektorer — ideelt set tilrettelagt på en struktureret måde og ifølge forud aftalte undervisningsplaner — blev udpeget som et af de områder, hvor EU kan skabe merværdi. Medlemsstaterne pegede endvidere på en utilstrækkelig informationsudveksling om CBRN-hændelser og -trusler, samt udstyr og teknologier, der er udviklet med henblik på at imødegå disse trusler. De understregede også behovet for at samarbejde med andre partnere, som ikke er omfattet af den tidligere CBRN-handlingsplan, f.eks. militæret og centrale tredjelande.

EN MERE MÅLRETTET OG SAMORDNET TILGANG FASTSÆTTES

Denne nye handlingsplan udbygger disse landvindinger og anlægger en målrettet tilgang i tråd med EU-dagsordenen for CBRNE af 2012, hvori Rådet anmodede Kommissionen om at opstille en mere målrettet politik, der tager fat på en række centrale prioriteter med klar EU-merværdi og håndgribelige resultater.

Handlingsplanen giver medlemsstaterne mulighed for at styrke deres beredskabskapacitet over for nye trusler via frivillig deltagelse i en række initiativer, som foreslås i handlingsplanen.

Handlingsplanen har rod i en fast overbevisning om, at CBRN-risici kun kan imødegås med en horisontal tilgang, der går på tværs af forskellige områder og aktører såsom retshåndhævelse, katastrofeberedskab, beskyttelse af kritisk infrastruktur og offentlige steder, folkesundhed og den private sektor. Nogle af de foreslåede tiltag vil ligeledes bidrage til at styrke modstandsdygtigheden for kritiske infrastrukturer i EU, særlig nukleare og kemiske anlæg.

Der er også et klart behov for at styrke tiltag vedrørende intern og ekstern sikkerhed, idet indsatsen navnlig koncentrerer sig om initiativet vedrørende EU's ekspertisecentre. En central prioritet går ud på at sørge for sikkerheden ved grænserne og kapacitet til at spore ulovlig indførsel af CBRN-materialer. Toldembedsmænd spiller en central rolle med hensyn til at sørge for sikkerheden ved de ydre grænser og i forsyningskæden. Det er afgørende at tilpasse skibslastinformationssystemer for at styrke overvågning og risikobaseret kontrol af de internationale forsyningskæder for derigennem at sikre, at CBRN-materiale ikke indføres i EU på ulovlig vis. Der er også behov for foranstaltninger, hvormed kontrollen af handel med produkter med dobbelt anvendelse i forbindelse med eksport styrkes. Samarbejde og samordning med EU's strategiske og regionale partnere har afgørende betydning, og der tilstræbes synergier med alle relevante interessenter — også militære aktører, EDA og NATO samt den private sektor.

Handlingsplanen forfølger dermed følgende fire målsætninger:

- 1) Adgangen til CBRN-materialer vanskeliggøres.
- 2) Der sørges for, at beredskabet og indsatsen over for CBRN-sikkerhedshændelser gøres mere robust.

11 Som led i denne revision blev medlemsstaterne også stillet specifikke spørgsmål vedrørende højt prioriterede områder for det fremtidige samarbejde.

3) Der etableres stærkere interne og eksterne forbindelser med centrale regionale og internationale EU-partnere på området CBRN-sikkerhed.

4) Vor viden om CBRN-risici udbygges.

Ved at arbejde med disse søjler kan EU tilvejebringe en mere robust ramme for at mindske truslen fra CBRN-angreb, styrke sikkerhedsforanstaltninger, øge modstandsdygtigheden og forberede sig på en effektiv indsats, hvis et angreb skulle finde sted.

De foreslåede tiltag vil blive understøttet ved at mobilisere midler fra Kommissionens eksisterende instrumenter, bl.a. Horisont 2020, Fonden for Intern Sikkerhed – Politi og EU-civilbeskyttelsesmekanismen eller den brede vifte af eksterne finansieringsinstrumenter (f.eks. instrumentet til finansiering af udviklingssamarbejde, det europæiske naboskabsinstrument og instrumentet til fremme af stabilitet og fred).

MÅLSÆTNING 1: ADGANGEN TIL CBRN-MATERIALER VANSKELIGGØRES

Terroristers evne til at udføre CBRN-angreb forudsætter, at de har adgang til de agenser, stoffer og materialer, som CBRN-våben fremstilles af. I lighed med det arbejde, som allerede er udført for eksplosivstoffer og skydevåben, må EU styrke kontrollen med adgang til CBRN-materialer, som udgør en høj risiko, og optimere vores evne til at afsløre sådanne materialer så tidligt som muligt, idet adgangen til dem begrænses og holdes under kontrol. Der må også tages fat på det betydelige problem med insidertrusler mod kritisk infrastruktur og anlæg, der rummer CBRN-materialer. Der er endvidere et tydeligt behov, som EU-medlemsstaterne har anerkendt, for yderligere at forbedre informationsudvekslingen om CBRN-materialer, bl.a. om trusler og alvorlige hændelser såsom tyveri eller ulovlig handel med disse. Dette kan opnås ved at optimere udnyttelsen af eksisterende redskaber og informationsudvekslingssystemer.

Kommissionen fastsætter derfor følgende højt prioriterede tiltag, som må iværksættes i nært samarbejde med medlemsstaterne og andre interessenter.

Forpligtelse	Tiltag	Mål, delmål og tidsplan
1.1 Information udveksling om CBRN optimeres.	Medlemsstaterne skal på mere systematisk vis indlæse tekniske oplysninger om CBRN-våben og -hændelser i det europæiske bombedatasystem (EBDS) ¹² , som forvaltes af Europol. Det bør overvejes, hvorvidt der kan oprettes et rapporteringssystem, som afspejler, hvilke udgangsstoffer til eksplosivstoffer, der findes.	Europol skal regelmæssigt aflægge rapport om brugen af EBDS til EU's rådgivende gruppe om CBRN-sikkerhed (fra og med 2018). Kommissionen skal

¹² Det europæiske bombedatasystem (EBDS) er en IT-plattform, der giver medlemsstaterne mulighed for at dele rettidige og relevante oplysninger og efterretninger om eksplosivstoffer og CBRN-materialer samt hændelser i tilknytning til disse. Da dette kræver en forbindelse på et højere sikkerhedsniveau, etablerede Europol en supplerende onlinebaseret platform for eksperter, hvor brugere kan interagere og samarbejde indbyrdes via virtuelle fællesskaber.

		<p>Andre informationsudvekslingsværktøjer udnyttes bedre, dette gælder f.eks. databasen over hændelser og ulovlig handel¹³, der føres af IAEA¹⁴.</p> <p>Forbindelser til andre informationssystemer undersøges — f.eks. DUEs, det elektroniske system vedrørende dobbelt anvendelse¹⁵, der indeholder oplysninger om genstande og personer, som mistænkes for "skadelig" handel.</p>	<p>sammen med EU-medlemsstaterne arbejde på at forbedre informationsudvekslingen via EBDS.</p> <p>Europol skal kortlægge informationssystemer, behov og eventuelle mangler i henseende til informationsudveksling senest medio 2018).</p>
1.2	Risikobaseret toldkontrol styrkes for at pågribe farlige CBRN-materialer ved grænsen.	<p>Handelsrelateret fragtinformation forbedres, og toldmyndigheders sporingkapacitet øges i samarbejde med andre agenturer for at overvåge internationale forsyningskæder og derigennem spore og kontrollere ulovlig indførsel af CBRN-materialer.</p> <p>Der skabes øget bevidsthed om CBRN-truslen blandt toldmyndigheder og retshåndhævende myndigheder, samarbejdet forbedres på tværs af agenturer, og informationsudveksling mellem toldmyndigheder og andre myndigheder sikres i tråd med EU's strategi og handlingsplan for toldrisikostyring (COM(2014) 527).</p>	<p>Aftale med medlemsstaterne (medio 2018) om at etablere et fælles register over fragtinformation.</p> <p>Projektgruppen vedrørende sporingsteknologi på toldområdet skal udforske kapacitet til sporing af biologiske og kemiske materialer i internationale forsyningskæder. Der rapporteres senest medio 2018.</p> <p>Uddannelsen af retshåndhævende myndigheder, toldmyndigheder og andet personale i</p>

13 Databasen over hændelser og ulovlig handel (ITDB) er IAEA's informationssystem om hændelser med ulovlig handel og andre ikkeautoriserede aktiviteter og episoder, der involverer nukleart og andet radioaktivt materiale uden for reguleringskontrol.

14 Den Internationale Atomenergiorganisation.

15 Dual-use e-System (DUEs) er et sikkert elektronisk system, som Kommissionen hoster med henblik på medlemsstaternes indbyrdes informationsudveksling. Det har været fuldt operationelt siden 2012, og det tilsigter at forbedre udvekslingen mellem EU-medlemsstater af oplysninger om afslag vedrørende produkter med dobbelt anvendelse. De væsentligste behandlede oplysninger omfatter beskrivelsen af varer, der er genstand for afslag, og parter, der er involveret i afslagene, såsom medlemsstaterne, eksportøren, mægleren, varemottageren og slutbrugeren.

			forreste linje på det radiologiske og nukleare område på EUSECTRA ¹⁶ -uddannelsesstedet udvides.
1.3	EU's eksportkontroll styrkes.	Eksterne aktører (statslige og ikkestatslige) hindres i at få adgang til produkter med dobbelt anvendelse / CBRN-produkter gennem handel.	EU's liste over CBRN-højrisikomaterialer ajourføres i 2018, og anvendelsesområdet og arten af det tekniske samspil mellem "CBRN-produkter" og "produkter med dobbelt anvendelse" vurderes.
1.4	Insidertrusler imødegås.	Udveksling af bedste praksis inden for sikkerhedsundersøgelse og baggrundskontrol i anlæg, der rummer CBRN-materialer såsom biologiske laboratorier eller nukleare anlæg.	Kortlægningen af eksisterende praksis vedrørende sikkerhedsundersøgelse vil blive afsluttet ved udgangen af 2017.

MÅLSÆTNING 2: DER SØRGES FOR, AT BEREDSKABET OG INDSATSEN OVER FOR CBRN-SIKKERHEDSHÆNDELSER GØRES MERE ROBUST

Et operationelt beredskab er afgørende for på effektiv vis at afbøde virkningerne af CBRN-angreb eller -hændelser. I lyset af CBRN-truslers naturlige grænseoverskridende og tværnationale karakter kan et EU-samarbejde skabe merværdi ved at tilskynde til kapacitetsopbygningsaktiviteter i EU, f.eks. tværnationalt samarbejde om uddannelse, øvelser og indsats, lette gensidig bistand, give vejledning, fremme mindstestandarder i hele Unionen og om nødvendigt finansiere tværnationale projekter på dette område.

Kommissionen har allerede tilrettelagt mange uddannelsesforløb og øvelser på EU-niveau, der er målrettet det tværsektorielle samarbejde i tilfælde af CBRN-angreb. Eksempelvis fokuserede ARETE-øvelsen i 2014 på samarbejdet mellem retshåndhævende myndigheder og civilbeskyttelsesmyndigheder, hvis der skulle opstå en kompleks situation, der involverer kemikalier, terrorisme og gidseltagning. Kommissionen finansierede endvidere en række

¹⁶ EU's uddannelsescenter for nuklear sikkerhed er etableret for at imødegå frygt for tyveri af radioaktive materialer, som kunne benyttes til kriminalitet eller terrorhandlinger. Det tilbyder praktisk uddannelse, hvor der anvendes ægte nukleare materialer, til embedsmænd i forreste linje samt undervisere og andre eksperter på området. Centret befinder sig i Europa-Kommissionens Fælles Forskningscenter i Karlsruhe og Ispra.

uddannelseskurser, der blev tilrettelagt i samarbejde med medlemsstaternes myndigheder, som led i en tværsektoriel indsats over for et radiologisk angreb med en beskidd bombe. Disse initiativer blev suppleret af øvelser, der blev tilrettelagt på civilbeskyttelsesområdet, og uddannelse tilrettelagt af Europol og CEPOL.

Yderligere tiltag vil bygge på disse erfaringer og sammenføre de forskellige beredskabs- og indsatsinitiativer i et sammenhængende program, idet uddannelses- og øvelsesmulighederne for medlemsstaterne maksimeres, og kohærensens i medlemsstaternes tilgange styrkes.

Yderligere tiltag, som letter samarbejdet mellem flere instanser, vil blive udpeget efter EU-workshoppen, der fandt sted i oktober 2017, om samarbejdet mellem første respons-enheder på katastrofeområdet efter et terrorangreb. I tilfælde af en større CBRN-hændelse vil forskellige interessenter, herunder private aktører, skulle medvirke i indsatsen, f.eks. når der skal sørges for, at medicinske modforanstaltninger står til rådighed.

Kommissionen fastsætter derfor følgende højt prioriterede tiltag, som må iværksættes i nært samarbejde med medlemsstaterne og andre interessenter.

Forpligtelse		Tiltag	Mål, delmål og tidsplan
2.1	EU's CBRN-beredskab og -indsats styrkes via tværsektoriel uddannelse og øvelser.	<p>Kommissionen vil i samarbejde med medlemsstaterne styrke uddannelser og øvelser for første respons-enheder inden for retshåndhævelse, civilbeskyttelse, sundhedsinstanser og om fornødent grænse- og toldmyndigheder samt militære partnere. Uddannelse og øvelser vil blive udført via eksisterende finansielle instrumenter og operationelle værktøjer, bl.a. EU-civilbeskyttelsesmekanismen, CEPOL og Fonden for Intern Sikkerhed – Politi.</p> <p>Opstillingen af et fælles EU CBRN-uddannelsescurriculum vil blive ophjulpet i nært samarbejde med EU-medlemsstaternes eksperter.</p>	<p>Eksisterende uddannelsesaktiviteter i EU vil blive kortlagt senest i januar 2018.</p> <p>EU's rådgivende gruppe skal overveje yderligere behov senest i 2. kvartal 2018.</p> <p>De nye uddannelser og øvelser lanceres i 4. kvartal 2018.</p> <p>Der gennemføres yderligere øvelser på EU-niveau i 2019 (svarende til ARETE-øvelsen i 2014).</p>
2.2	EU's indsatskapacitet over for CBRN-hændelser styrkes inden for EU-civilbeskyttelsesmekanismen.	<p>For bedre at kunne støtte medlemsstaterne i tilfælde af en større CBRN-hændelse vil medlemsstaterne og Kommissionen fortsat styrke den eksisterende EU-katastrofeberedskabskapacitet (EERC) inden for rammerne af EU-civilbeskyttelsesmekanismen og herunder det europæiske lægekorps. Medlemsstaterne tilskyndes til fortsat at afsætte ny CBRN-kapacitet til EERC.</p> <p>Medlemsstaterne støttes i forbindelse med</p>	<p>Mangler på området CBRN-katastrofeindsats vurderes i 2018.</p> <p>Tilskud til registrering og certificering af moduler tilpasses.</p> <p>Tværsektorielle skrivebordsøvelser</p>

		<p>registreringen og certificeringen af CBRN-moduler og anden kapacitet i EERC.</p> <p>De oprindelige kapacitetsmål på området CBRN-katastrofer genovervejes.</p> <p>Beredskab og indsats på tværs af sektorer over for pandemier afprøves.</p>	<p>om kontinuitetsplanlægning i forbindelse med pandemier (2018).</p> <p>Workshops om beredskab og gennemførelse af internationale sundhedsregulativer og bedste praksis vedrørende screening af ind- og udrejse. Planlagt til 2017-2018.</p>
2.3	Gennemføre en mangelanalyse angående sporingen af CBRN-materialer.	Kommissionen vil i nært samarbejde med den rådgivende CBRN-gruppe undersøge, i hvilket omfang eksisterende sporingsudstyr kan spore CBRN-materialer. Resultaterne vil danne grundlag for EU-detektionspuljens aktiviteter og arbejdet med standardisering.	En indledende mangelanalyse rapport med henstillinger senest i 3. kvartal 2018.
2.4	Tidlig varslings og indsatsforbedres i lighed med informationsudveksling om alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler ¹⁷ .	Foretage gennemgribende tekniske ændringer af systemet for tidlig varslings og reaktion (EWRS) med henblik på at forbedre situationskendskabet og hændelsesstyring i forbindelse med alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler og tillige sammenkæde EWRS med andre af EU's hurtigvarslingsystemer og informationssystemer.	En ny platform forventes klar senest medio 2018.
2.5	Beredskabet over for alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler styrkes i EU's laboratorier.	Der sørges for mekanismer til hurtig identifikation og karakterisering samt hurtig udveksling af prøver; der ydes støtte til dårligere rustede medlemsstater.	2015-2018 Implementering i medlemsstaterne med Kommissionens støtte inden for rammerne af den fælles aktion EMERGE ¹⁸ om en

17 Som fastlagt i artikel 2 i afgørelse 1082/2013/EU om alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler: 1. trusler af biologisk oprindelse, dvs. overførbare sygdomme, antimikrobiel resistens og infektioner forårsaget i sundhedssektoren relateret til overførbare sygdomme (i det følgende benævnt "relaterede særlige sundhedsproblemer"), biotoksiner eller andre skadelige biologiske agenser, der ikke er relateret til overførbare sygdomme, 2. trusler af kemisk oprindelse, 3. trusler af miljømæssig oprindelse, 4. trusler af ukendt oprindelse og 5. hændelser, der kan udgøre folkesundhedsmæssige krisesituationer af international betydning, bestemt i henhold til det internationale sundhedsregulativ, forudsat at de henhører under en af de i nærværende stykkes litra a)-d) nævnte kategorier af trusler.

18 http://www.emerge.rki.eu/Emerge/EN/Home/Homepage_node.html.

			effektiv indsats over for yderst farlige og nyopståede patogener på EU-niveau.
2.6	Medlemsstaternes beredskab over for grænseoverskridende sundhedstrusler styrkes.	<p>Medlemsstaternes beredskab over for grænseoverskridende sundhedstrusler styrkes via fælles indkøb af medicinske modforanstaltninger (på grundlag af artikel 5 i afgørelse 1082/2013/EU om alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler).</p> <p>Beredskabet og aktioner ved indrejsesteder udbygges (ad luftvejen, søvejen og til lands).</p> <p>Medlemsstaterne og Kommissionen skal udarbejde en fælles vision på EU-niveau om, hvordan vaccinationsdækningen i EU kan forbedres, og iværksætte aktioner med henblik på at styrke forvaltningen af vaccineforsyning og -lagre, forbedre vaccinationsinformationssystemers interoperabilitet og interaktion, forbedre tilliden til vacciner og imødegå modvilje samt forbedre vaccineforskningens og -udviklingens effektivitet i EU.</p>	<p>Fælles indkøb af vacciner sammen med de berørte medlemsstater, 2018 (under forberedelse)</p> <p>2017-2020 (Fælles aktion under forberedelse)</p> <p>2017-2020 (Fælles aktion under forberedelse)</p>
2.7	Bevidstheden, beredskabet og indsatsen i henseende til biologiske risici og herunder nye trusler øges.	<p>Bevidstheden øges på tværs af sektorer i EU om biologiske risici, som opstår ved utilsigtet udslip eller tilsigtet udledning, med uddannelse, f.eks. Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC)/Europol-kurset i "Cross-sectoral biorisk awareness and mitigation training" for nødtjenester, retshåndhævende myndigheder og civilbeskyttelse.</p> <p>Medlemsstaterne støttes i deres bekæmpelse af bioterrorisme, og herunder udvikles nationale beredskabsstrategier for aspekter af bioterrorisme, ved at der i samarbejde med et netværk af medlemsstaternes eksperter udvikles en håndbog om bioterrorstrusler, som fokuserer på EU.</p> <p>ECDC vil bistå medlemsstaterne med at øge bevidstheden og udveksle bedste praksis på området "gør det selv" biologi og herunder amatør eksperimenter, anvendelse af biologiske agenser og genteknik uden for laboratoriemiljøer, der udføres af ikke-uddannede enkeltpersoner, samt risici for</p>	<p>Næste udgave af kurset i 2. kvartal 2018 (yderligere kurser tilrettelægges efter behov).</p> <p>Håndbogen udarbejdes senest i 3. kvartal 2018.</p> <p>Materialer til bevidstgørelse angående risici i forbindelse med ny bioteknologi.</p> <p>Aktiviteten påbegyndes i 3. kvartal 2017 og videreføres i 4. kvartal 2017 — 1.</p>

		biosikkerhed og biosikring ¹⁹ .	kvartal 2018.
2.8	CBRN-detektionspulje bestående af medlemsstaternes eksperter.	Detektionspuljen om eksplosivstoffer ²⁰ udvides med CBRN-eksperter med henblik på at bistå medlemsstaterne med eksempelvis at sikre begivenheder, som et stort antal mennesker deltager i. Detektionspuljens aktiviteter vil bl.a. bygge på det vejledende materiale, der er udarbejdet med henblik på beskyttelsen af offentlige steder.	Uddannelse af detektionspuljens eksperter — 3. kvartal 2018 med henblik på at blive operationel i 2019.
2.9	Nuklear sikkerhedskapacitet og nukleare sikkerhedsnetværk styrkes.	Der tilskyndes til fuld udnyttelse af det europæiske center for uddannelse i nuklear sikkerhed (EUSECTRA) til fælles uddannelse i sporing af radiologiske og nukleare materialer.	2. fase af toldvæsenets uddannelseskampagne i EUSECTRA vil blive iværksat i 4. kvartal 2017.
2.10	Samarbejdet styrkes på området nuklear eftersporing.	Omfanget og fuldstændigheden af nuklear eftersporingskapacitet varierer betydeligt, idet kun få medlemsstater er i stand til at udføre en dybdegående undersøgelse af nukleare og radioaktive materialer. De fleste medlemsstater råder alene over kernekapaciteter, som suppleres af de mere avancerede former, der bl.a. tilbydes af Kommissionens fælles forskningscenter. Kommissionen vil videreudvikle den retlige ramme (aftaler med medlemsstaterne) for at benytte Kommissionens nævnte tjenestegrene og udbyde uddannelse — både generel og specialiseret — til medlemsstaterne på dette område.	Der opstilles en retlig ramme for at benytte kapaciteten i Kommissionens tjenestegrene på området nuklear eftersporing — senest ved udgangen af 2018.

19 Med kommercielt tilgængelige "gør det selv" biokit kan en bruger fremstille genetisk modificerede organismer. Udviklingen på dette område kan føre til et tilsigtet angreb eller en utilsigtet kontaminering med ændrede vira eller bakterier. Se også: European Centre for Disease Control, Rapid Risk Assessment: Risk related to the use of 'do-it-yourself' CRISPR-associated gene engineering kit contaminated with pathogenic bacteria, <https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-risk-related-use-do-it-yourself-crispr-associated-gene>.

20 Puljen blev indført i EU-handlingsplanen af 2015 for bekæmpelse af ulovlig handel med og brug af skydevåben og eksplosivstoffer (COM(2015) 624 final) med henblik på at yde medlemsstaterne operationel støtte på området sporing af eksplosive stoffer.

MÅLSÆTNING 3: DER ETABLERES STÆRKERE INTERNE OG EKSTERNE FORBINDELSER MED CENTRALE REGIONALE OG INTERNATIONALE PARTNERE INDEN FOR CBRN-SIKKERHED

CBRN-trusler kan opstå såvel i som uden for Unionen. Arbejdet uden for Unionen tillige med opbygningen af stærkere partnerskaber og tættere interne og eksterne sikkerhedsforbindelser er en integrerende del af EU's strategi for bekæmpelse af terrorisme og CBRN-risici. Opfordringen til en mere "sammenhængende Union" mellem sikkerhedspolitikernes interne og eksterne dimension er en central prioritet i EU's globale strategi²¹ og i forbindelse med den fælles erklæring fra EU og NATO af 2016.

CBRN-relaterede sikkerhedshensyn må integreres i EU's udenrigspolitik, ved at der opbygges kapacitet i tredjelande (navnlig i nabolande), og samarbejdet med strategiske partnere og specialiserede internationale organisationer, såsom Interpol, IAEA og OPCW, må styrkes med afsæt i FN's Sikkerhedsråds fornyede tilsagn om at hindre terrorister i at erhverve masseødelæggelsesvåben. Der er også behov for at udvikle tættere forbindelser mellem de aktiviteter, som gennemføres inden for rammerne af EU's CBRN-ekspertisecentre. Der bør i den forbindelse gives forrang til EU's nabolande.

Kommissionen fastsætter derfor følgende højt prioriterede tiltag, som må iværksættes i nært samarbejde med medlemsstaterne og andre interessenter.

Forpligtelse		Tiltag	Mål, delmål og tidsplan
3.1	CBRN-relateret sikkerhedssamarbejde udbygges sammen med centrale internationale partnere, bl.a. i forbindelse med dialogerne om terrorbekæmpelse og sikkerhed.	<p>Samarbejdet med strategiske partnere med erfaring inden for CBRN uddybes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oplysninger om CBRN-trusler og -risici deles 2) bedste praksis udveksles 3) fælles uddannelse eller øvelser. <p>CBRN-sikkerhed tages op regelmæssigt i terrorbekæmpelses-/sikkerhedsdialogerne med relevante tredjelande med henblik på at udpege mulige samarbejds- og kapacitetsopbygningsaktiviteter.</p>	<p>I sammenhæng med den eksisterende CBRN-dialog holdes en workshop om sikring af radioaktive strålekilder sammen med USA — 2. kvartal 2018.</p> <p>EU-US workshop om fælles kriminal-epidemiologiske undersøgelser – 4. kvartal 2018.</p> <p>Strategiske partnere indbydes til CBRN-sikkerhedsrådgivningsgruppens særlige</p>

2222 Fælles vision, fælles handling: Et stærkere Europa. EU's globale strategi for udenrigs- og sikkerhedspolitikken http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf

			møder, når dette er relevant.
3.2	Der udvikles et samarbejde med NATO om CBRN-relaterede emner.	<p>Der arbejdes hen imod et tættere samarbejde med NATO i relation til tredjelande, navnlig på områderne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) informationsudveksling 2) kapacitetsopbygning 3) uddannelse 4) øvelser. <p>Der udvikles synergier med NATO med henblik på at lade terrorbekæmpelse drage fordel af kapacitet på forsvarsområdet, bl.a. på områderne ubemandede luftfartøjer (UAV'er) og kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare ("CBRN") våben.</p> <p>I samarbejde med det NATO-akkrediterede CBRN-ekspertisecenter udformes skræddersyede uddannelsesmoduler for EU CBRN-ekspertisecentrets partnere.</p>	<p>EU-NATO workshop — 1. og 2. kvartal 2018.</p> <p>Fælles uddannelse, f.eks. i det NATO-akkrediterede CBRN-ekspertisecenter (4. kvartal 2017) og planlagt for 2018/2019/2020.</p> <p>2018, på grundlag af erfaringerne fra den første runde af fælles uddannelse.</p>
3.	Der opbygges samarbejde med specialiserede internationale organisationer.	EU-Udenrigstjenesten og Kommissionen vil tage kontakt til specialiserede multilaterale organisationer (Interpol, IAEA, OPCW ²² , BWC ISU ²³ og UNODA ²⁴) for at dele bedste praksis og stræbe efter synergier, bl.a. på områderne informationsudveksling og kapacitetsopbygning i tredjelande.	Regelmæssigt indbyde disse organisationer til CBRN-sikkerhedsrådgivningsgruppen og til uddannelse og øvelser.

MÅLSÆTNING 4: VOR VIDEN OM CBRN-RISICI UDBYGGES

CBRN er et teknisk set komplekst område i rivende udvikling, og det må overvåges nøje. CBRN-ekspertise er pt. ujævnt fordelt inden for Den Europæiske Union, og den er spredt på mange forskellige statslige, akademiske og private aktører. En EU-dækkende ramme er nødvendig for at føre de relevante aktører sammen, opbygge partnerskaber på tværs af disse sektorer, kollektivt udpege yderligere behov og høste fordelene ved EU-forskningen.

4.1 Etablering af et EU CBRN-sikkerhedsnetværk

For at forbedre koordineringen på EU-niveau vil et EU CBRN-sikkerhedsnetværk sammenføre alle CBRN-aktører på både strategisk (politikformulering) og operationelt niveau for at afhjælpe opsplitningen af indsatsen. Det vil føre medlemsstaterne, EU-institutionerne og

22 Organisationen for Forbud mod Kemiske Våben.

23 Konventionen om forbud mod biologiske våben — støtteenheden for gennemførelsen.

24 FN's Kontor for Nedrustningsanliggender.

relevante agenturer samt om nødvendigt centrale internationale partnere og den private sektor sammen. Netværket vil hvile på tre søjler: 1) en rådgivende gruppe med deltagelse af alle medlemsstaternes CBRN-sikkerhedskoordinatorer, 2) et supportnetværk bestående af de eksisterende CBRN-centre i hele EU og 3) et CBRN-videncentre, der oprettes i Europols Europæiske Center for Terrorbekæmpelse (ECTC).

Netværkets målsætninger er at: 1) vedligeholde et omfattende og ajourført indblik i CBRN-risici, både i EU og udefrakommende, og støtte formuleringen af politikker og initiativer med henblik på at afhjælpe konstaterede mangler 2) udvikle samarbejde og koordinering på operationelt plan (f.eks. informationsudveksling og udveksling af bedste praksis) og 3) lette civil-militært samarbejde på områder, hvor det er til gavn for begge parter.

Forpligtelse		Tiltag	Mål, delmål og tidsplan
4.1.1	Der oprettes en særlig rådgivende gruppe om EU CBRN-sikkerhed.	<p>Medlemsstaterne vil skulle udnævne nationale CBRN-sikkerhedskoordinatorer, der fungerer som primære kontaktpunkter i medlemsstaterne med henblik på gennemførelsen af EU's handlingsplan om CBRN-sikkerhed.</p> <p>Med udgangspunkt i den tidligere CBRN-rådgivningsgruppe, der blev nedsat i forbindelse med handlingsplanen for 2010-2015 og havde til opgave at føre tilsyn med gennemførelsen heraf, vil Kommissionen oprette en ny særlig rådgivende gruppe om EU CBRN-sikkerhed med nærværende handlingsplan for øje, hvorved medlemsstaternes CBRN-sikkerhedskoordinatorer, Kommissionen og relevante EU-agenturer, EU-Udenrigstjenesten samt andre relevante offentlige og private CBRN-interessenter føres sammen for at:</p> <p>1) gennemgå og analysere nye CBRN-trusler og -risici regelmæssigt (i samarbejde med INTCEN og Europol)</p> <p>2) udpege mangler i CBRN-relaterede forebyggelses-, sporings-, beredskabs- og indsatsforanstaltninger og rådgivning om nye politiske initiativer med henblik på at imødegå disse mangler</p> <p>3) kortlægge eksisterende ekspertisecentre og udpege samarbejdsaftaler med henblik på at tilskynde til synergi og komplementaritet.</p>	<p>En liste med koordinatore i alle medlemsstater senest i december 2017.</p> <p>Et første møde i den rådgivende gruppe senest i januar 2018 og regelmæssigt derefter (2-3 møder pr. år).</p> <p>En første mangelanalyse senest i april 2018; den gennemgås regelmæssigt efterfølgende.</p> <p>En regelmæssig og systematisk udveksling af god praksis med hensyn til påviste risici og mangler.</p> <p>En første kortlægning af eksisterende ekspertisecentre senest i maj 2018.</p>

4.1.2	Etablering af et EU CBRN-supportnetværk	<p>På operationelt niveau vil et EU CBRN-supportnetværk sammensat af eksisterende CBRN-ekspertisecentre og -netværk bidrage til indsatsen i CBRN-sikkerhedsrådgivningsgruppen ved at:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) udvikle en EU-ekspertstøttestruktur (i nært samarbejde med Europol), der kan give medlemsstaterne og EU-institutionerne vejledning og rådgivning om bl.a. tekniske og videnskabelige spørgsmål vedrørende CBRN-sikkerhed og herunder i forbindelse med hændelser 2) lette udpegning og udbredelse af god praksis og erfaringer 3) dele ekspertise og knytte forbindelse mellem eksisterende CBRN-ekspertisecentre i og uden for Europa. <p>Interesserede medlemsstater vil blive anmodet om senest i december 2017 at udpege strukturer, der kunne bidrage til indsatsen i et EU CBRN-supportnetværk.</p>	<p>Kommissionen vil offentliggøre en indkaldelse af forslag til CBRN-projekter inden for rammerne af ISF-Politi senest i oktober 2017²⁵.</p> <p>Et fuldt operationelt netværk senest i sommeren 2018.</p>
4.1.3	Europol (ECTC) skal udvikle et videncenter om CBRN.	<p>Europol (ECTC) skal omdanne sin eksisterende CBRN-gruppe til et videncenter med henblik på at understøtte retshåndhavende myndigheder på området CBRN-sikkerhed, herunder våben og trusler ved at:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) levere analyseprodukter om CBRN-trusler og -hændelser 2) lette samarbejde og informationsudveksling (navnlig via EBDS og netværk såsom EEODN²⁶) mellem retshåndhavende myndigheder og andre aktører (herunder militæret) samt med sit netværk af internationale partnere 3) tilrettelægge uddannelse (i samarbejde med CEPOL) 4) levere operationel støtte og udsende CBRN-ekspertise til støtte for efterforskning 	<p>Optimere udnyttelse af Europolis eksisterende kapacitet med henblik på at styrke den kollektive viden om CBRN-trusler.</p> <p>Systematisk deling af CBRN-relevante oplysninger via EBDS.</p> <p>Udsende CBRN-ekspertise til at bistå ved efterforskning.</p>

25 Med forslagsindkaldelsen understøttes gennemførelsen af nærværende handlingsplan og EU's handlingsplan til støtte for beskyttelse af offentlige steder samt Kommissionens henstilling om gennemførelsen af forordning (EU) nr. 98/2013. Indkaldelsen kan bl.a. støtte udviklingen af en EU-ekspertstøttestruktur eller regionale netværk, som senere vil indgå i supportnetværket.

26 Det europæiske ammunitionsrydningsnetværk (EEODN) er et netværk af bombeteknikere og CBRN-eksperter, der forvaltes af Europol. Netværket giver sine medlemmer mulighed for at dele bedste praksis og erfaringer samt at afholde fælles uddannelse. EEODN tilrettelægger konferencer hvert år kombineret med uddannelse.

		af CBRN-hændelser.	
--	--	--------------------	--

4.2 Fordelene ved EU-forskningen høstes

Den sikkerhedsrelaterede forskning i EU udnyttes bedre via udbredelse af forskningsresultater og ved at sørge for, at forskningsaktiviteter afstemmes efter de operationelle behov på CBRN-området. Kommissionen vil udbygge afprøvningen af udstyr, tilskynde til at harmonisere standarder og støtte udviklingen af delt kapacitet via sin udvidede detektionspulje af eksperter.

Forpligtelse		Tiltag	Mål, delmål og tidsplan
4.2.1	Støtte til udbredelse og ibrugtagning af forskningsresultater	<p>Videreudvikle platformen for brugerfællesskabet vedrørende trygge, sikre og modstandsdygtige samfund (CoU), der samler forskere, politiske beslutningstagere, repræsentanter for erhvervslivet/SMV og fagfolk, bl.a. første responsenheder, for at omsætte forskningsresultater til praktiske tiltag.</p> <p>Udbredelsen af forskningsresultater øges, og informationsudveksling fremmes for at forbedre dialogen mellem forskellige aktører på CBRN-området, og der orienteres regelmæssigt om forskningsresultater, bl.a. i forbindelse med CBRN-sikkerhedsrådgivningsgruppen og dens støttenetværk.</p>	<p>CoU-programmet for 2018 vil blive præsenteret i november 2017; der afholdes 18 tematiske workshops og herunder 6 CBRN-relaterede emner såsom kemiske farer eller vandsikkerhed. Med disse workshops opnås en årlig opdatering af igangværende forsknings- og kapacitetsopbygning aktiviteter, og fremtidige højt prioriterede områder udpeges.</p> <p>Rapport med kortlægning af H2020-projekter, der dækker indkaldelserne fra perioden 2014-2016, som vil skulle afsluttes senest i december 2017.</p> <p>Med jævne mellemrum offentliggøres resultaterne af CBRN-forskningsprojekter via EU CBRN-</p>

			sikkerhedsnetværket.
4.2.2	Yderligere forskningsbehov påvises, og nye CBRN-trusler imødegås.	<p>Der sørges for, at forskningsprojekter er afstemt efter slutbrugernes behov på CBRN-området.</p> <p>Der gives forrang til forskningsindsats med henblik på at:</p> <p>1) levere løsninger med hensyn til at afbøde CBRN-trusler såsom UAS eller biohacking</p> <p>2) forbedre medlemsstaternes kapacitet til at nedbringe katastroferisici — fra forberedelse/beredskab og overvågning til indsats og genopretning.</p>	<p>En løbende dialog inden for forskellige EU-fora, f.eks. CBRN-rådgivningsgruppen, og nye tiltag inden for rammerne af Horisont 2020-indkaldelsen for 2017.</p> <p>Nye CBRN-projekter udvalgt fra 2017-indkaldelsen iværksættes i 1. kvartal 2018.</p> <p>En forslagsindkaldelse angående CBRN-sikkerhed i 2. kvartal 2018.</p>
4.2.3	Fremme harmoniseri	Udvide den nuværende afprøvning af CBRN-detektionsudstyr med henblik på at foreslå	Kapaciteten styrkes for så vidt angår

	<p>ng via standardisering og certificering af CBRN-sikkerhedsprodukter og sikkerhedssystemer.</p>	<p>områder, der skal standardiseres. Dette arbejde vil også medvirke til at informere fagfolk om udstyrs ydeevne og videreuddanne detektionspuljen af eksperter.</p> <p>Prænormative forskningsaktiviteter videreføres inden for rammerne af Kommissionens europæiske referencenetværk for beskyttelse af kritisk infrastruktur²⁷ med henblik på at udvikle aftaler om CEN²⁸-workshops. Der udpeges CBRN-områder, på hvilke CEN-mandater kan iværksættes, og der iværksættes nye indkaldelser under Horisont 2020 til støtte for CBRN-standardisering.</p>	<p>afprøvningen af CBRN-detektionsudstyrs ydeevne i medlemsstaterne, og standardiseringsbehov, der egner sig til behandling via CEN-mandater, udpeges senest ved udgangen af 2018.</p> <p>Indkaldelser af forskning vedrørende standarder i 2. kvartal 2018 og 2. kvartal 2019.</p>
--	---	--	---

KONKLUSION

I lyset af de nye trusler må EU sammenlægge ressourcer og ekspertise for at udvikle innovative, holdbare og effektive løsninger. Samarbejdsbestræbelserne i hele EU som skitseret i denne handlingsplan kan føre til betydelige sikkerhedsforbedringer og konkrete resultater.

Forslagene i denne meddelelse vil bane vejen for et mere effektivt og målrettet EU-samarbejde inden for beskyttelse, beredskab og indsats over for kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare trusler. Kommissionen tilskynder medlemsstaterne til at drage fordel af de forskellige muligheder i denne meddelelse og opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at tilslutte sig handlingsplanen og aktivt medvirke til at gennemføre den i nært samarbejde med relevante interessenter. Kommissionen vil granske fremskridt på området senest efter to år.

27 Projektet det europæiske referencenetværk for beskyttelse af kritisk infrastruktur (ERNICIP) samfinansieres af Kommissionen og koordineres af Det Fælles Forskningscenter. Det har til formål at danne en ramme for eksperimentelle faciliteters og laboratoriers udveksling af viden og ekspertise med henblik på at harmonisere testprotokoller i hele Europa og derigennem øge beskyttelsen af kritiske infrastrukturer mod alle typer af trusler og farer samt etablere et indre marked for sikkerheds løsninger. Tre af disse arbejdsgrupper beskæftiger sig med CBRN-trusler: kemiske og biologiske risici for drikkevand, detektion af indendørs luftbårne kemisk-biologiske agenser samt radiologiske og nukleare trusler mod kritisk infrastruktur.

28 Den Europæiske Standardiseringsorganisation.